

Raadsvoorstel

Fondsaanvraag: Haalbaarheidsstudie doortrekking Kletsefeart
Zaaknummer: 2025-033268

Aan de gemeenteraad.

1. Inleiding

In de programmabegroting 2023 zijn conform het coalitieakkoord de volgende drie fondsen opgenomen: 1. Klimaat, energie en biodiversiteit (€ 10 miljoen). 2. Maatschappelijke vernieuwing, inclusief preventie, sport en cultuur (€ 15 miljoen). 3. Strategische ontwikkeling, inclusief innovatie, stedelijke vernieuwing en mobiliteit (€ 15 miljoen). Deze drie fondsen richten zich onder meer op grote maatschappelijke transities waar we als gemeente een bijdrage aan willen leveren. Voorgesteld wordt om een budget van €150.000 beschikbaar te stellen voor een haalbaarheidsstudie waarin het verlengen van de Kletsefeart wordt onderzocht en dit te onttrekken uit fonds 3, Strategische ontwikkeling.

Voorgeschiedenis

Sinds 2010 bestaan er al plannen voor het verlengen of het doortrekken van de Kletsefeart. De Kletsefeart wordt dan aangesloten op de Feinsumerfeart. Hierdoor ontslaat een rondje dat gevaren kan worden: Kletsefeart, Feinsumerfeart, Dokkumer Ee, Stiensers Feart. Er is in 2019 een verkenning geweest naar de tracés. De meest recente kostenraming voor de aanleg van een vaart (exclusief voorzieningen) is van maart 2024. Dit betreft een indicatieve kostenraming die is gebaseerd op kengetallen. Een integraal, volledig en actueel haalbaarheidsonderzoek ontbreekt, maar is wel essentieel voor besluitvorming.

In dit voorstel worden de uitgangspunten voor de haalbaarheidsstudie toegelicht. De thema's en onderdelen waar deze studie uit zal bestaan, zijn:

1. De verschillende tracés, in afstemming met Provinsje Fryslân;
2. Kunstwerken, vaarwegen en grondposities op voornoemde tracés;
3. Economische spin-off (voor omgeving);
4. (Jacht)haven bij Stiens;
5. Bijdrage aan relevante beleidsterreinen (o.a. klimaatadaptatie en biodiversiteit);
6. De financiële paragraaf, waaronder de beheerkosten.

Beoogd effect

Het doel van deze haalbaarheidsstudie is om te bepalen welke tracé-optie het meest kostenefficiënt en technisch uitvoerbaar is. De studie moet een gedetailleerd beeld geven van de verwachte kosten, inclusief de benodigde civiele kunstwerken zoals bruggen en sluisen, alsmede de kosten voor noodzakelijke aanpassingen aan de gasleidingen die op bepaalde tracés aanwezig zijn.

Daarnaast wordt onderzocht welke meerwaarde de doortrekking kan bieden. Er wordt daarbij gekeken naar de economische spin-off van het project, zoals

het potentieel om recreatie en toerisme in de regio te versterken door de aanleg van een jachthaven of andere faciliteiten die de vaarverbinding ondersteunen. Ook wordt de meerwaarde op het gebied van biodiversiteit en waterhuishouding in beeld gebracht.

Argumenten

Strategische ligging en versterking waternetwerk

De Kletsefeart vormt een verbinding tussen het noordelijke en westelijke vaarwegennetwerk van Fryslân. Met de doortrekking wordt een recreatieve vaarlus gecreëerd die bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van de regio voor watersporters. Dit sluit aan bij de bredere regionale en provinciale ambities om het waternetwerk verder te ontwikkelen en beschikbaar te maken voor toeristisch gebruik en watersport.

Biodiversiteit en klimaatadaptatie

Het verlengen van nieuwe waterwegen kan invloed hebben op de biodiversiteit in het gebied. Het is relevant om te weten wat deze invloed is. De (doortrekking van de) Kletsefeart is in potentie een waardevolle aanvulling op de bestaande ecologische structuur. In de integrale haalbaarheidsstudie wordt deze potentie verder in beeld gebracht.

Beoordeling Fondsaanvraag

Een investeringsvoorstel wordt volgens de door de raad vastgestelde notitie 'Kaderstelling Fondsen Programmabegroting 2023' op diverse punten beoordeeld:

- Het vertrekpunt; de in het Coalitieakkoord 2022-2026 opgenomen ontwikkelprincipes uit de Omgevingsvisie: verbinden, verwaarden en vergroenen;
- De uitgangspunten 'slim' en 'samen';
- De in het Coalitieakkoord opgenomen Programma's
- De zogenoemde icoonprojecten uit de concept-Samenwerkingsagenda gemeente Leeuwarden en de provincie Fryslân;
- Het inhoudelijk filter, het zogenoemde Kompas;
- Veranderkracht: het Transitiepotentiemodel.

In het geval van de haalbaarheidsstudie is geen sprake van een 'investeringsvoorstel', wel van een voorstel voor de uitvoering van een haalbaarheidsstudie die wellicht kan leiden tot een investeringsvoorstel op termijn.

In de genoemde notitie 'Kaderstelling' is voor een dergelijk voorstel het volgende opgenomen: *Voor de voorbereiding van een volwaardige aanvraag kan het nuttig of noodzakelijk zijn om voorafgaand aan indiening van een investeringsvoorstel, een specifiek verdiepend onderzoek en/of andere voorbereidende acties uit te voeren. Wij stellen voor om de kosten hiervan te dekken uit een afgezonderd deel (2,5 %) van het totaal beschikbare budget van de drie fondsen met een beoordeling van de aanvraag door ons college en de eventuele beschikbaarstelling van die benodigde middelen via ons college.*

De bovengenoemde middelen zijn echter eind 2023 door ons college volledig toegekend aan de voorbereiding van de projecten Ruiterskwartier/Harmonie en Nieuwestad. Daarmee is er in beginsel geen ruimte voortoekenning van middelen vanuit het gereserveerde 'voorbereidingsdeel'.

Wij stellen u toch voor om in dit specifieke geval een bijdrage uit de fondsen toe te kennen ter voorbereiding van een eventueel investeringsvoorstel voor doortrekking van de Kletsefeart. Wij doen dit voorstel omdat het om een relatief beperkt bedrag gaat, gericht op een investering die wel passend is binnen de door u vastgestelde kaders. De Kletsefeart is in het coalitieakkoord aangegeven als een gewenste verbinding binnen het waternetwerk. In het Beleidskader Water (door u op 12 februari jl. vastgesteld) wordt de verbinding ook als zodanig beschouwd. Stiens is in de Omgevingsvisie benoemd als kern met een belangrijke functie als regionaal voorzieningencentrum. Met de doortrekking van de Kletsefeart liggen er kansen om deze functie verder te ontwikkelen.

De relatie met de Omgevingsvisie is er ook als we kijken naar de uitwerking van de drie ontwikkelprincipes: verwaarden, vergroenen en verbinden:

- Het 'verwaarden' heeft daarbij vooral betrekking op het versterken van de toeristisch-recreatieve functie en de bijbehorende economische spin-off;
- 'Vergroenen' slaat op de mogelijkheden om de Kletsefeart te ontwikkelen als ecologische verbinding (cf. Beleidskader Biodiversiteit);
- En 'verbinden' bestaat uit het beter verbinden van de verschillende recreatieve netwerken.

Kantttekeningen en risico's

Vooralsnog minder budget nodig

In eerste aanleg is een bedrag van € 500.000,- geraamd voor de haalbaarheidsstudie. De huidige inzichten zijn dat een bedrag van €150.000,- euro uit de programmafondsen toereikend is. Uiteraard kan de haalbaarheidsstudie aanleiding geven tot vervolgonderzoeken. De inschatting is dat dergelijke onderzoeken aan de orde zijn nadat een besluit over de aanleg is genomen. Dan zijn deze kosten te beschouwen als projectgebonden kosten waarvoor separaat dekking dient te worden gevonden.

Financiën

Voor de dekking van deze haalbaarheidsstudie wordt voorgesteld om een bijdrage van €150.000 uit het fonds Strategische ontwikkeling (fonds 1) beschikbaar te stellen. Mogelijk kunnen we voor de bekostiging gebruik maken van middelen uit de regiodeal NoordWest Fryslan. In dat geval zal een lager bedrag aan het fonds worden onttrokken. Op 26 mei wordt duidelijk of de aanvraag van gemeente Leeuwarden wordt gehonoreerd.

Voor een verdeling van de budgetten naar programma's wordt verwezen naar bijlage 1. In bijlage 2 is een totaaloverzicht van de stand van de diverse fondsen opgenomen.

Vervolgacties op hoofdlijnen

Na de toekenning van de benodigde middelen wordt gestart met het opstellen van een uitvraag. Na de aanbestedingsprocedure gaat de marktpartij aan de slag met de haalbaarheidsstudie. De uitkomsten hiervan worden uiteraard gedeeld met u gedeeld, naar verwachting in het derde kwartaal van 2025. Een besluit over realisatie van deze verbinding zal deel uitmaken van een integrale wegging in de volgende coalitieperiode.

Blad 4

Leeuwarden, 25 februari 2025.

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*